

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§3.8-5

Πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐχ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας. Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἐλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ δαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. Καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1.

α. Ποιες ακριβῶς εἶναι οἱ τρεῖς κατηγορίες τις ὁποῖες ὁ Μαντίθεος δηλώνει ὅτι σκοπεύει νὰ ανασκευάσει; (μονάδες 4)

β. Νὰ γράψετε τὸν ἀριθμὸ που ἀντιστοιχεῖ σε καθεμία ἀπὸ τις παρακάτω περιόδους λόγου καὶ δίπλα σε αὐτὸν τὴ λέξη «**Σωστό**», ἀν εἶναι σωστή, ἢ τὴ λέξη «**Λάθος**», ἀν εἶναι λανθασμένη, με βάση τὸ ἀρχαῖο κείμενο (μονάδες 3) καὶ νὰ τεκμηριώσετε κάθε ἀπάντησή σας γράφοντας **τις λέξεις/φράσεις** τοῦ ἀρχαίου κειμένου που τὴν ἐπιβεβαιώνουν (μονάδες 3):

1. Ὁ Μαντίθεος καὶ ὁ ἀδελφὸς του εἶχαν φύγει ἀπὸ τὴν Αθήνα καὶ ζούσαν στὴν περιοχή τοῦ Πόντου κατὰ τὴν περίοδο κατεδάφισης τῶν Μακρῶν Τειχῶν.
2. Ὁ Μαντίθεος καὶ ὁ ἀδελφὸς του δὲν ἐπέστρεψαν στὴν Αθήνα παρά μόνον ὅταν εἶχε πέσει τὸ καθεστῶς τῶν Τριάκοντα.
3. Σύμφωνα με τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ Μαντίθεου, οἱ Τριάκοντα ἦταν πρόθυμοι νὰ συνεργαστοῦν με ὅλους ὅσοι συμμετείχαν στὴν κατάλυση τῆς δημοκρατίας.

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ξενοφών, Έλληνικά Βιβλ. 2 κεφ. 3 §§11-14

Ο Ξενοφών αφηγείται εδώ τις πρώτες ενέργειες με τις οποίες το καθεστώς των Τριάκοντα αμέσως μετά την κατεδάφιση των Μακρών Τειχών επιχειρεί να εμπεδώσει την κυριαρχία του στην ηττημένη Αθήνα.

Η εκλογή των Τριάντα έγινε αμέσως μετά την κατεδάφιση των Μακρών Τειχών και των τειχών του Πειραιά. Ενώ όμως εντολή τους ήταν να συντάξουν ένα σύνταγμα που θα ρύθμιζε τον πολιτικό βίο, όλο ανέβαλλαν τη σύνταξη και τη δημοσίευσή του· στο μεταξύ συγκροτούσαν τη Βουλή και τις άλλες αρχές όπως ήθελαν αυτοί. Έπειτα άρχισαν να συλλαμβάνουν τους γνωστούς καταδότες, που τον καιρό της δημοκρατίας είχαν κάνει τη συκοφαντία επάγγελμα και ταλαιπωρούσαν την αριστοκρατική τάξη, και να τους παραπέμπουν για θανατική καταδίκη. Η Βουλή τους καταδίκασε μ' ευχαρίστηση, και το πράγμα δεν δυσαρεστούσε καθόλου όσους ένιωθαν πως τίποτα κοινό δεν είχαν μ' αυτούς. Αργότερα ωστόσο άρχισαν να καταστρώνουν σχέδια για να επιβάλουν την ανεξέλεγκτη κυριαρχία τους στην πόλη. (...) Μόλις οι Τριάντα πήραν τη φρουρά, βάλθηκαν να καλοπιάνουν με κάθε τρόπο [τον Σπαρτιάτη αρμοστή] τον Καλλίβιο, για να εγκρίνει όλες τους τις πράξεις· αυτός πάλι τους έδινε στρατιώτες από τη φρουρά, που τους βοηθούσαν να συλλάβουν όποιους ήθελαν — όχι πια «κακά στοιχεία» κι ασήμαντα πρόσωπα, αλλ' από δω και μπρος όποιον τους δημιουργούσε την υποψία ότι δεν θ' ανεχόταν τον παραγκωνισμό του κι ότι, αν δοκίμαζε ν' αντιδράσει, θα 'βρισκε πολλούς συμπαραστάτες.

Μτφρ. Ρ. Ρούφος

B4. Να γράψετε μία **σύνθετη ομόρριζη λέξη** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου: **πολιτείας, ήμέραις, καιρόν, γνώμην, δήμον.**

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Αίσχίνης, Περὶ τῆς παραπρεσβείας §§145-146.5

(έκδ. των Martin, V. & de Budé, G. Παρίσι: Les Belles Lettres, 1927, ανατ. 1962)

Ο ρήτορας Αισχίνης (389-314 π.Χ.) υπερασπίζεται εδώ τον εαυτό του απέναντι στις δημόσιες κατηγορίες του Δημοσθένη ότι πρόδωσε τα συμφέροντα της πόλης του κατά τη διάρκεια της δευτέρας πρεσβείας (το 346 π.Χ.) των Αθηναίων προς τον Φίλιππο.

Εὖ δ' ἴστε, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅτι πλεῖστον διαφέρει φήμη καὶ συκοφαντία. Φήμη μὲν γὰρ οὐ κοινωνεῖ διαβολῇ, διαβολὴ δὲ ἀδελφόν ἐστὶ συκοφαντία. Διοριῶ δ' αὐτῶν ἐκάτερον σαφῶς. Φήμη μὲν ἐστίν, ὅταν τὸ πλῆθος τῶν πολιτῶν αὐτόματον ἐκ μηδεμιᾶς προφάσεως λέγη τινὰ ὡς γεγενημένην πρᾶξιν· συκοφαντία δ' ἐστίν, ὅταν πρὸς τοὺς πολλοὺς εἷς ἀνὴρ αἰτίαν ἐμβαλὼν ἐν τε ταῖς ἐκκλησίαις ἀπάσαις πρὸς τε τὴν βουλὴν διαβάλλῃ τινά. Καὶ τῇ μὲν φήμῃ δημοσίᾳ θύομεν ὡς θεῶ, τῶν δὲ συκοφαντῶν ὡς κακούργων δημοσίᾳ προβολᾶς ποιούμεθα. Μὴ οὖν σύναγε εἰς ταῦτόν τὰ κάλλιστα τοῖς αἰσχίστοις. Ἐπὶ πολλοῖς μὲν οὖν ἔγωγε τῶν κατηγορημένων ἠγανάκτησα, μάλιστα δὲ ἠνίκα ἠτιᾶτό με εἶναι προδότην. Ἄμα γὰρ ταῖς αἰτίαις ταύταις φανῆναί με ἔδει θηριώδη καὶ τὴν ψυχὴν ἄστοργον καὶ πολλοῖς ἐτέροις ἀμαρτήμασι πρότερον ἔνοχον.

διοριῶ: θα καθορίσω

αὐτόματον: από μόνο του

προβολᾶς ποιούμεθα: καταγγέλλουμε

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «**Εὖ δ' ἴστε, ... διαβάλλῃ τινά**».

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου:

διαβολῇ: εἶναι ΣΤΟ

.....

ἀδελφόν: εἶναι ΣΤΟ

.....

αὐτῶν: εἶναι ΣΤΟ

.....

τινά: είναι ΣΤΟ

.....

τοῖς αἰσχίστοις: είναι ΣΤΟ

.....

(μονάδες 5)

β. «Εὖ δ' ἴστε, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅτι πλεῖστον διαφέρει φήμη καὶ συκοφαντία»: Ο ομιλητής διατυπώνει μια εκτίμηση για το τι γνωρίζει το ακροατήριό του. Να αναγνωρίσετε το είδος της δευτερεύουσας πρότασης (μονάδες 2) και να δικαιολογήσετε τον τρόπο εκφοράς και τη συντακτική της λειτουργία (μονάδες 3).

Μονάδες 10